

Tot i que el 800 aniversari del naixement de Jaume I va ser el 2 de febrer, encara s'han de celebrar molts actes commemoratius arreu dels Països Catalans. Els governs de Catalunya, les illes Balears i el País Valencià han programat diverses activitats, la majoria de les quals encara s'han d'acabar de definir. El govern d'Aragó no té *constància* de cap homenatge especial. Tampoc no hi ha previst, a hores d'ara, cap acte conjunt de les institucions governamentals. Les celebracions del 2 de febrer es van circumscriure a Montpeller, València i Palma de Mallorca.

Montpeller, la ciutat natal del rei, donava el tret de sortida als actes d'homenatge, amb la inauguració del centre cultural Espai Jaume I i l'estrena d'una exposició al Museu Llenguadocià. Així mateix, l'historiador Robert Vinas, cotraductor al francès del *Llibre dels feits*, va pronunciar una conferència i més tard es va fer una representació teatral sobre la vida del monarca.

Amb un concert de campanes, la ciutat de València iniciava l'any Jaume I. A les 8 del matí, 23 campaners interpretaven "Sons d'epifania (una ciutat a trenc d'alba)" de Llorenç Barber, composta per a l'ocasió. Tres hores més tard començava el Tedèum, l'acte religiós d'acció de gràcies, a la catedral de València, oficiat pel cardenal Agustín García-Gasco. Després, van repicar les campanes arreu del País Valencià. A la tarda, la desfilada dels Cavallers de la Conquesta, provinents de Castelló, omplia els carrers de València

Torna Jaume I

El vuitè centenari del naixement del rei Jaume I sembla que ha agafat desprevingudes les institucions, especialment al Principat de Catalunya. Amb tot, s'han fet actes de celebració i n'hi ha més de previstos durant l'any arreu dels Països Catalans.

i una mascletada, a les nou del vespre, posava punt final al dia de celebració.

Palma va rememorar l'efemèride amb una lectura pública del *Llibre dels feits*, organitzada pel Consell de Mallorca al saló de plens de la institució. A l'acte, hi van participar una vintena de persones vinculades a la política, la cultura i els

mitjans de comunicació. A continuació, l'historiador Antoni Furió va impartir una conferència sobre la figura del monarca. Per cloure el primer acte oficial en homenatge a Jaume I, els ministrils van interpretar "La Balanguera".

Acte institucional a Poblet. A Catalunya, l'única activitat que ha coincidit amb l'aniversari de Jaume I l'ha organitzada el Ministeri de Cultura a l'Arxiu de la Corona d'Aragó: és una exposició que aplega 107 documents originals de l'època, entre els quals els testaments i contractes matrimonials del monarca. La Generalitat té previst de fer un acte institucional al monestir de Poblet, on hi ha enterrat el rei, el dia 30 de març. Es farà una ofrena floral a la tomba reial, es pronunciaran uns parlaments i s'acabarà amb una ballada de gegants.

Així mateix, al llarg de l'any s'organitzaran col·loquis sobre Jaume I a diverses universitats: Barcelona, Saragossa, Perpinyà, Lleida, Mallorca i Andorra. A més, amb motiu de l'any Jaume I, el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya confeccionarà rutes turístiques relacionades amb la història del rei.

A la tardor, l'Institut Europeu de la Mediterrània inaugurarà una exposició sobre Jaume I i la Mediterrània, tocant a aspectes legislatius i comunicacions internacionals de l'època. La Generalitat tancarà la commemoració amb una exposició al Museu d'Història de Catalunya sobre Jaume I i Violant d'Hongria.

El president Camps durant el Tedeum amb motiu del 800 aniversari de Jaume I, a la catedral de València.

Palma. L'últim dia de commemoració dels 800 anys del naixement del monarca serà el 31 de desembre, festa de l'Estendard. A final d'any, Palma també acollirà una exposició sobre Jaume I.

El País Valencià focalitzarà l'any Jaume I amb congressos d'historiadors, a partir del maig, que comptaran amb la participació de diversos experts que analitzaran la figura del monarca des de perspectives diferents. Les trobades se celebraran a València, Alacant i Castelló. També es destaca el Premi de Novel·la Històrica, que tindrà un caràcter anual, i que se centrarà en l'edat mitjana. Les bases del concurs es presentaran al març i el guardó s'atorgarà el 2 de febrer. Una exposició itinerant sobre Jaume I es mostrarà durant tot l'any a una cinquantena de municipis del País Valencià.

Acció Cultural del País Valencià ha preparat principalment actes divulgatius, conscients que els grans esdeveniments del centenari els han d'organitzar les institucions valencianes. Amb l'objectiu últim de difondre al

màxim la figura històrica de Jaume I, l'entitat prepara materials perquè es puguin treballar a les escoles, com ara una biografia divulgativa, una obra de teatre o auques per a ser representades i llegides a les aules. A més, ACPV mira de dissenyar un videojoc amb Jaume I de protagonista —i València i les Balears com a missions—, jocs per internet, jocs de taula i, finalment, unes colònies d'estiu que apleguin joves d'arreu dels Països Catalans.

Perpinyà, com a Capital de la Cultura Catalana 2008, no té cap acte previst en el transcurs de l'any per a celebrar l'efemèride. Tot i això, a principi de mes el Consell General dels Pirineus Orientals va inaugurar una exposició al Palau dels Reis de Mallorca, a Perpinyà. Es tracta d'una mostra amb textos basats en el treball d'investigació dels historiadors Agnès i Robert Vinas i il·lustrada amb reproduccions de documents i pintures del segle XIII que pertanyen al fons iconogràfic del Consell General.

Tià Torres

Una cantata en honor de Jaume I.

Les illes Balears centraran el gruix d'activitats d'homenatge a Jaume I durant la diada de Mallorca, el 12 de setembre. S'hi destaca l'estrena d'una cantata en honor del rei al teatre Principal de

“S'havia d'haver preparat un vuitè centenari sonat”

Joan Soler i Amigó (Badalona, 1941) és pedagog i especialista en cultura popular. Acaba de publicar *El rei Jaume I el Conqueridor: entre la història i la llegenda* (Farell Editors), coincidint amb la commemoració dels 800 anys del naixement del monarca.

—La llegenda de Jaume I perviu?

—Només es recorda la seva figura de manera superficial. Bàsicament la conquesta de Mallorca i València i quatre coses més. Poc més en perdura, i és una pena, perquè la història de Jaume I és riquíssima i exemplar. Vivim sense contemplar el passat.

—Creieu que amb motiu dels 800 anys del naixement del monarca se n'ha revifat la llegenda?

—No. És una pena perquè l'efemèride és una bona oportunitat per a recuperar el record de Jaume I. És un dels grans personatges de la història dels Països Catalans i no s'ha fet prou per a recordar-la. Estic convençut que uns altres països, amb una data com aquesta, haurien proposat molts projectes: films, còmics, itineraris turístics, sèries de televisió... Per revifar la figura de Jaume I s'haurien pogut editar objectes més propis de la societat de consum

Joan Soler i Amigó

i treballs de recerca per a redibuixar la seva història.

—No s'ha fet prou?

—S'hauria d'haver preparat un vuitè centenari sonat. Estic decebut i esfereït del menfotisme de les institucions. Els governs de Catalunya, les illes Balears i el País Valencià havien d'haver organitzat actes conjunts. Cadascú ha anat a la seva. S'hauria d'aprofitar el concepte de l'arc mediterrani i l'euroregió com a zona de futur per a retrobar els nostres orígens i el sentit del passat. Fins a la Guerra de Secessió va ser una realitat

i en un futur és possible de recuperar-la com a regió de la Unió Europea. Tenim un patrimoni immaterial com la llengua, les tradicions i les llegendes que no podem perdre.

—Les institucions no han donat prou importància a l'efemèride?

—No. De moment, no tinc constància de cap acte al Principat. I, com jo, suposo que la majoria de gent tampoc no en sap res. És veritat que aquests darrers dies han aparegut reportatges als mitjans de comunicació de masses, però no gaire res més. Suposo que es faran quatre actes protocol·laris i poca cosa més. És una pena.